

Правен бюлетин

Теми в броя:

Обнародвани нормативни актове

- *Нови промени в Закона за мерките срещу изпирането на пари*
- *Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление*

Законопроекти

- *Проект на Закон за земеделските земи*
- *Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2020 г. – предложение за изменение в Закона за туризма*
- *Законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс*

Съдебна практика

- *Тълкувателно решение № 5 от 21.11.2019 г. на ВКС относно момента, от който се дължи обезщетение за забава при връщане на дадено без начално основание*

Акцент на броя

Новият режим на предоставяне на услугите на Агенцията по геодезия, картография и кадастър

Обнародвани нормативни актове

Нови промени в Закона за мерките срещу изпирането на пари

На 29 ноември бяха обнародвани промени в Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП). Те въвеждат в българското законодателството изискванията на Петата директива в областта на мерките срещу изпирането на пари.

Предвиждат се нови категории и се прецизира обхватът на съществуващи категории задължени лица.

Облекчават се правилата за комплексна проверка от издатели на електронни пари, както и за установяване на произхода на средствата при случайна/операция или сделка

Въвеждат се допълнителни правила за определяне статус на видни политически личности, както и допълнителни правила при прилагане на мерки за разширена комплексна проверка по отношение на деловите взаимоотношения, операциите и сделките с лица от държави, които не прилагат или не прилагат напълно международните стандарти в противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Разширява се защитата на служителите при подаване на сигнал за съществуващо съмнение за изпиране на пари или за нарушения на ЗМИП.

Подробен анализ на горепосочените промени, както и на останалите изменения в ЗМИП, очаквайте в следващия брой на Правния бюлетин.

Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление

Законът за изменение и допълнение на Закона за електронното управление (ЗИД на ЗЕУ) беше обнародван в Държавен вестник на 29 ноември 2019 г. Вносител на първоначалния законопроект е Министерският съвет.

Измененията целят да синхронизират Закона за електронното управление с приетите изменения в Административнопроцесуалния кодекс, регламентиращи възможността гражданите и организациите да подават заявления и искания за инициране на административното производство и предоставяне на административни услуги чрез Информационната система за сигурно електронно връчване. Въвежда се задължение към доставчиците на електронни административни услуги да разгласяват „по разбираем и достъпен начин“ предоставяните от тях услуги, „както и основния

работен процес при заявяване и предоставяне на електронни административни услуги“. Законът допълва и част от правомощията на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ с цел утвърждаване и развитие на Архитектурата на електронното управление и следенето за нейното прилагане.

Законът цели да въведе гаранции за по-голяма достъпност на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор, като по този начин в националното законодателство се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) № 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от обществения сектор. Въвежда се и изискване за организациите от обществения сектор да „насърчават и улесняват обучението на служителите си, за да гарантират актуални познания за изискванията за достъпност при създаване, управление и актуализиране на достъпното съдържание на интернет страниците и мобилните си приложения“. Допълнителните разпоредби на закона съдържат и нови легални дефиниции за „архитектура на електронното управление“, „архитектура по област на политика“, „електронна автентикация“ и др.

Законопроекти

Проект на Закон за земеделските земи

Към момента проектът е на етап обществено обсъждане.

Изготвянето на проекта е резултат от заведената процедура за нарушение срещу България по описа на Европейската комисия относно противоречие на разпоредба от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ) с чл. 49 и чл. 63 и 65 от Договора за функционирането на ЕС (ДФЕС), касаеща наложени ограничения при придобиване право на собственост върху земеделски земи от чужди физически и юридически лица, включително и българските, които не са пребивавали или установени в България повече от 5 години.

Законопроектът определя наново субектите на правото на собственост върху земеделски земи, съобразно разпоредбите на Конституцията на Република България и Закона за собствеността.

Същевременно е създаден механизъм за защита на земеделските земи като ограничен ресурс и национално богатство; предвижда се след придобиването на право на собственост върху земеделски земи, приобретателите да не могат да променят тяхното предназначение, за срок от седем години, като се предвиждат и няколко изключения.

Поземлените отношения за ползването на земеделските земи се поставят в нова регулативна рамка. Формулирани са общи правила за договорите за възмездно ползване на земеделските земи. Ограничена е продължителността на договорите за ползване – предвидено е тя да не превишава десет години, съответно тридесет години – за земи, заети с трайни насаждения. Целта е да се постигне по-добър баланс в отношенията между собствениците и ползвателите на земеделските земи, чрез избягване на дългосрочна обвързаност с неизгодни договори, включително, сключени от съсобственици с незначителен дял.

Дадена е и легална дефиниция за обхвата на земеделските земи, които се включват в понятието „държавен поземлен фонд“, като по този начин те се разграничават от земите в бившите стопанските дворове, част от които не представляват земеделски земи, а са със статут на земи - частна държавна собственост, които се управляват от министъра на земеделието, храните и горите по ред, различен от този за земеделските земи.

Отпада заплащането на местна такса, определена от общинския съвет, при промяна на предназначението на земеделска земя от общинския поземлен фонд. В проекта са предвидени изрични хипотези, в които общината няма да дължи такса за промяна на предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди.

Направено е изменение, свързано със сроковете за валидност на решението за промяна на предназначението на земеделските земи. Отпада изискването в тригодишен срок от влизане в сила на решението за промяна на предназначението на земеделска земя, да бъде поискано издаване на разрешение за строеж, като с това се цели намаляването на административната тежест за гражданите и бизнеса.

Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2020 г. – предложение за изменение в Закона за туризма

На 20 ноември беше внесено предложение за допълнение на законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2020 г., който се намира на етап между първо и второ гласуване. Предложенията се изразяват в изменения и допълнения на Закона за туризма.

Предлага се хотелиерската дейност, извършвана от лице, което не е търговец по смисъла на Търговския закон, да може да се извършва и в апартаменти за гости, когато те не са част от обитаваното от него жилище в жилищна сграда. В първоначално

предложените изменения се предвиждаше онлайн да могат да се предлагат туристически услуги само за категоризирани места за настаняване. За електронни платформи като *Airbnb*, *Booking* и *Facebook* групи, свързващи потребители на туристически услуги и лицата, които ги предоставят, това означава спазване на изискването за категоризация в Закона за туризма и преминаване през същата процедура, на която са подложени всички хотели и къщи за гости. След острата обществена реакция срещу първоначалния вид на предложенията, бюджетната комисия на Народното събрание прие редакции на промените, според които отдаващите апартаменти чрез споменатите онлайн платформи ще могат да избират дали обектите им да преминават през процес на категоризация или само регистрация в съответната община. Редактираните текстове предвиждат и задължение апартаментите, отдавани за краткосрочен наем през тези платформи, да бъдат включвани в Националния регистър на местата за настаняване към Министерството на туризма. Бюджетната комисия прие и възможността за директно споразумение между държавните органи или общините и онлайн платформите за предоставяне на информация или за събиране на такси и данъци срещу комисионна. Предвиждат се и глоби, в случай че се допусне включване на некатегоризиран или нерегистриран туристически обект в електронна платформа за предоставяне на туристически услуги, както и възможност за забрана на достъпа до сайтове, нарушаващи закона. В мотивите към промените на законопроекта се посочва, че тяхната цел е „да се осигури равнопоставеност на различните доставчици на туристически услуги и да е налице възможност за проследимост на икономическите резултати“.

Законопроект за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

На 27 ноември Комисията по правни въпроси прие промени на второ четене в законопроекта за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ГПК), внесен от министъра на правосъдието и група народни представители на 28 февруари 2019 г.

Една от основните промени, предвидени в първоначалния проект, засягаше чл. 420 ГПК, като се предлагаше всяко възражение срещу заповед за изпълнение на задължение, произтичащо от договор с потребител, да може да спре изпълнението на заповедта по чл. 417 ГПК. Мнозинството от комисията обаче защити тезата, че подобно изменение на практика би обезсмислило заповедното производство. Промените в чл. 420 ГПК, които комисията прие, бяха свързани с отпадане на изискването искането за спиране на изпълнението да е направено в срока за изпълнение. Освен това комисията прие и че изпълнението може да бъде спряно в случай на:

„недължимост на вземането; когато вземането се основава на клауза в договор, сключен с потребител, която противоречи на повелителните норми на закона, на добрите нрави или е неравнопоставена, включително когато е налице обоснована вероятност за това; когато е направено искане за спиране, основано на неправилно изчисление на размера на дълга.“

Правната комисия също така прие промени по отношение на принудителното изпълнение срещу единственото жилище на длъжника. В момента единственото жилище на длъжника може да бъде обект на незабавно принудително изпълнение, ако длъжникът е учредил ипотека върху него. Промените, приети от правната комисия, дават възможност на длъжника да отложи заповедта за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК, докато първоинстанционният съд не се произнесе по делото по възражението.

Съдебна практика

Тълкувателно решение № 5 от 21.11.2019 г. на ВКС относно момента, от който се дължи обезщетение за забава при връщане на дадено без начално основание

Образуваното тълкувателно дело от 2017 г. дава отговор на въпроса: „При връщане на дадено при начална липса на основание в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, от кой момент се дължи обезщетението за забава?“

В своето решение Гражданската и Търговската колегии разясняват разликата между падеж на задължението, изискуемост на вземането и забавата да се изпълни. Падежът е определен като момента, в който длъжникът трябва да изпълни задължението, докато изискуемостта представлява възможността на кредитора да иска реално изпълнение (чрез отправяне на извънсъдебна покана до длъжника или предявяване на иск за реално изпълнение в защита на своето право). Забавата е „противоправно закъснение, за което длъжникът отговаря“.

Тъй като връщането на даденото без начално основание е безсрочно задължение, то става изискуемо от момента на получаването на недължимото. Началото на изискуемостта обаче не води автоматично до забава на длъжника, тъй като за забава по безсрочното задължение е необходимо длъжникът да бъде поканен от кредитора да изпълни. Следователно длъжникът дължи обезщетение за забава при връщане на дадено без начално основание от поканата да изпълни.

Акцент на броя

Новият режим на предоставяне на услугите на Агенцията по геодезия, картография и кадастър

С последното изменение на Наредба № РД-02-20-4 от 2016 г. за предоставяне на услуги от кадастралната карта и кадастралните регистри ("**Наредбата**") бяха въведени правила и процеси, целящи подобряване качеството на административното обслужване на гражданите и бизнеса от страна на Агенцията по геодезия, картография и кадастър ("**АГКК**"). Измененията предвиждат административно облекчаване и ускоряване на предоставяните от АГКК услуги и процедури, разширяване на кръга от лица, които могат да предоставят и/или да се ползват от съответните услуги и др.

- **Разширен достъп до информация и услуги.**

Една от съществените промени е отпадане нуждата да се доказва правен интерес за получаване на част от предоставяните от АГКК услуги. Например, за снабдяване със схеми на самостоятелни обекти и скици на поземлени имоти и сгради отпада изискването да се представят документи за собственост/други документи, доказващи правен интерес, както и пълномощно за представителство пред АГКК. Мотивите за промяната са свързани най-вече с публичността на данните от имотния регистър към Агенция по вписванията и фактът, че съгласно Закона за кадастър и имотния регистър ("**ЗКИР**"), кадастърът и имотният регистър са свързани чрез двустранна връзка.

- **Засилване приложното поле на отдалечения достъп до услугите на АГКК.**

Увеличава се приложеното поле на онлайн услугите, предоставяни от АГКК. Чрез наличие на квалифициран електронен подпис, гражданите и юридическите лица вече ще могат да заявяват официални електронни документи и да подават заявления за изменение на кадастралната карта и кадастралните регистри.

- **Разширяване кръга на правоспособните лица и техните правомощия.**

Дава се възможност за административно обслужване (в допълнение към това, предоставяно от АГКК и нейните служби) с кадастрална информация от страна на лицата, придобили правоспособност по реда на ЗКИР. Търговци или лица, упражняващи свободни професии ще могат да подпомагат службите по геодезия, картография и кадастър при административното обслужване с кадастрална

информация за територията на цялата страна, за която има одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри. Така например тези лица ще могат да приемат и обработват заявления за издаване на скици на поземлен имот или сграда, схеми на самостоятелни обекти и др.

Въвеждането на промените в Наредбата цели облекчаване на голямата натовареност на АГКК, намаляване на опашките в службите към АГКК и създаване на удобство и спестяване на време на гражданите и бизнеса.

**Константин
Иванов,
Адвокат**

Други обнародвани нормативни актове:

ДВ, брой 91 от 19.11.2019 г.

Постановление № 282 от 14 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на вътрешните работи за 2019 г.

Постановление № 283 от 14 ноември 2019 г. за изменение и допълнение на Методиката за изчисляване на инфраструктурните такси, събирани от управителя на железопътната инфраструктура, приета с Постановление № 92 на Министерския съвет от 2012 г.

Изменения към Анекса към Протокола от 1978 г., отнасящ се до Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г.

Изменения към Анекса към Протокола от 1978 г., отнасящ се до Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г.

Правилник за изменение и допълнение на Правилника за условията и реда за работа на Етичната комисия за клинични изпитвания по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина

Наредба № 8 от 13 ноември 2019 г. за изискванията към лечебните заведения, които извършват обучение на студенти и специализанти

Наредба № РД-04-4 от 8 ноември 2019 г. за условията и реда за създаване и поддържане на информационна база данни на работодателите, които отговарят на изискванията за участие в партньорства за осъществяване на обучение чрез работа (дуална система на обучение)

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-9 от 2011 г. за военно-почивното дело

Наредба № 13 от 7 ноември 2019 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство по нефрология и диализа

ДВ, брой 92 от 22.11.2019 г.

Закон за ратифициране на сключеното чрез размяна на ноти на 22 юли 2019 г. Споразумение за изменение на Спогодбата между правителството на Република България и Международната организация на франкофонията относно функционирането на Франкофонския институт по администрация и управление (ФИАУ) в София, подписана на 28 август 2002 г.

Постановление № 276 от 1 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на образованието и науката за 2019 г.

Постановление № 284 от 15 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери от резерва по чл. 1, ал. 2, раздел II, т. 5.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. за непредвидени и/или неотложни разходи за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия

Постановление № 285 от 18 ноември 2019 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Изпълнителната агенция по горите, приет с Постановление № 173 на Министерския съвет от 2011 г.

Постановление № 286 от 18 ноември 2019 г. за приемане на Наредба за правилата и нормите за проектиране, разполагане и монтаж на електронни съобщителни мрежи

Постановление № 287 от 20 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерския съвет за 2019 г.

Изменения от 2004 г. към Международния кодекс за конструкцията и оборудването на кораби, превозващи опасни химикали в наливно състояние (IBC Code)

Наредба за изменение на Наредба № 34 от 2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване

Поправка в в Постановление № 279 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение и допълнение на Правилника за издаване на българските лични документи, приет с Постановление № 13 на Министерския съвет от 2010 г. (ДВ, бр. 89 от 12 ноември 2019 г.)

ДВ, брой 93 от 26.11.2019 г.

Постановление № 288 от 20 ноември 2019 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за чужденците в Република България, приет с Постановление № 179 на Министерския съвет от 2011 г.

Постановление № 289 от 20 ноември 2019 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

Постановление № 290 от 20 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи за 2019 г. по бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ за финансиране на разходи за данък върху добавената стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

Постановление № 291 от 20 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни трансфери по бюджета на Министерството на вътрешните работи за 2019 г.

Постановление № 292 от 20 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г.

Постановление № 293 от 21 ноември 2019 г. за одобряване на допълнителни трансфери по бюджетите на общините за 2019 г. за финансово осигуряване на дейности по Национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“, одобрена с Решение № 172 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на национални програми за развитие на образованието

Постановление № 294 от 21 ноември 2019 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Министерството на здравеопазването, приет с Постановление № 55 на Министерския съвет от 2019 г.

ДВ, брой 94 от 29.11.2019 г.

Закон за изменение и допълнение на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди

Споразумение между Европейската инвестиционна банка и правителството на Република България за вноса във Фонда на Инициативата за икономическа устойчивост

Изменения към Анекса към Протокола от 1978 г., отнасящ се до Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г.

Изменения към Анекса към Протокола от 1997 г., отнасящ се до измененията на Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г., както е изменена с Протокола от 1978 г.

Изменения към Анекса към Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973 г., както е изменена с Протокола от 1978 г.

Наредба № 7 от 21 ноември 2019 г. за водене на регистрите по чл. 16, ал. 1 от Закона за рибарството и аквакултурите

Наредба № 8 от 21 ноември 2019 г. за условията и реда за управление на риболовния флот на Република България

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 23 от 2015 г. за условията и реда за мониторинг на пазара на зърно

Наредба № РД-02-20-3 от 18 ноември 2019 г. за условията и реда за създаване и поддържане на Единна информационна система за ВиК услугите и на регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите

Наредба № 14 от 14 ноември 2019 г. за приемане на фармако-терапевтично ръководство по ревматология

Календар

За контакти:

адв. Ренета Петкова
Съдружник
rpetkova@deloittece.com

Редакционен екип:

адв. Звезделина Филова
Старши Мениджър
zfilova@deloittece.com

адв. Аделина Миткова
Мениджър
amitkova@deloittece.com

Ирена Колева
Адвокат
ikoleva@deloittece.com

Константин Иванов
Адвокат
koivanov@deloittece.com

Екатерина-Мария Папазова
Правен сътрудник
epapazova@deloittece.com

Йоана Вълва
Правен сътрудник
jvalova@deloittece.com

Адвокатско дружество „Делойт Лигъл“
бул. „Ал.Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
www.deloitte.bg

Делойт се отнася към едно или повече дружества -членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежата от дружества –членове и свързаните с тях дружества. ДТТЛ (наричано също „Мрежата на Делойт“) и всяко дружество-член са юридически самостоятелни и независими лица. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Делойт Лигъл означава правната практика на дружества - членове на Делойт Туш, Томацу Лимитид, свързани или асоциирани дружества, които предоставят правни услуги. Поради законови и регулаторни причини, не всички дружества - членове предоставят правни услуги.

Настоящата комуникация съдържа единствено обща информация и не следва да се разбира, че чрез нея Делойт Туш Томацу Лимитид или някое от неговите дружества - членове или свързани с тях дружества (заедно наричани „Мрежата на Делойт“), предоставят професионални консултации или услуги. Преди да вземете каквото и да е било решение или да предприемете действия, които биха имали отражение върху вашите финанси или бизнес, следва да се консултирате с квалифициран професионален консултант.

Някое дружество от Мрежата на Делойт не носи отговорност за каквито и да е загуби, претърпени от което и да е лице, опсланящо се на настоящата публикация.